

Maximia, aquest hàpax, nom d'una membrana de l'ull en la trad. d'Alcoati, potser està mal llegit o mal copiat (cinc pals de lletra en lloc de quatre) per *maxima* (grafia antiga per *maixima*): en tot cas cal rectificar la forma del nom aràbic, que és *māsīma*, documentat amb aquest significat per Dozy (*Suppl.* I, 812b), pròpiament 'placenta, membrana que cobreix el fetus'.

Maximós, *màximum*, V. *major* *Maybrí*, V. *marbre* *Me* pron., V. *jo* *Mè* 'anyell' i altres diverses accs., V. *mec* *Mè* 'mam', res d'aràbic, V. *mamar* *Mealla*, *meallada*, *meallal*, V. *malla* 'moneda' *Meam* 'veïam, a veure', V. *veure*

MEANDRE, pres del ll. *maeander*, *-dri*, id., pròpiament nom d'un riu d'Àsia Menor, de curs molt sinuós, gr. *Μαλαγδρος*. □ 1.ª doc.: *meandro*, *SLitCosta*, s. v. *meàndrich*.

MEAT, 'canal fisiològic', pres del ll. *meatus*, *-ūs*, 'camí, pas, curs', derivat de *meare* 'anar, passar, circular'. □ 1.ª doc.: c. 1500 (*AlcM*).

DERIV. d'aquest verb: *Permeable* [1868, *SLitCosta*], derivat de *permeare* 'passar a través'; *permeabilitat* [id.]; *impermeable* [addicions al Lab. de 1888; també substantivat per a la peça protectora]; *impermeabilitat*; *impermeabilitzar*, *-ització*. *Tràmit* [1868, *SLitCosta*], pres del ll. *trames*, *-itis*, 'viarany, drecera'; *tramitar* [eds. tardanes del Lab., c. 1900]; *tramitació* [1905, *Bulbena*]; *tramitador*.

CPT.: *Permeàmetre* [DFa].

MEC, en la major part dels significats és un mot de creació expressiva o onomatopèica; en algun altre, no es pot assegurar, però és probable que tingui també tal origen, o bé que, tot essent així, hi ajudés la influència del ll. *moechus* (< gr. *μοιχός*) 'adúlter', 'home femeller o efeminat'. □ 1.ª doc.: 1385, Eiximenis.

«Com per alguns senyals forans hom pot queucom conèixer los hòmens maliciosos --- aquells que han --- gran boca són desvergonyats --- qui han les dents clares, són maliciosos, ab poca feeltat; qui só *mechs*, han special malfícia, car han-la fembril e terribla e quaix inestimable; qui han la veu agra, són ---», *Terç* (§ 112, *NCL* II, 13.10). És, doncs, l'home sense pèl a la cara; sovint condueix això a fer-lo sinònim de 'molt jove, home joveníssim si bé adult': «mas si no m'acusa negun mal indici, / per que tant culpar a mi, doncs, voleu? / Açò deveu fer per art o per manya, / car los qui molt manen, ab los volers cecs, / de tots an sospita: de vells com de *mecs*, / i'ls volrien veure lluny, en la montanya», *Procés de les Olives*, v. 1351.

Avui són molts els qui no coneixen aquest mot més que predicant-lo de la barba, o compost amb aquesta paraula; això, justament, és la cosa de bon tros més comuna: Belv., Lab. 1839-40, i FebrCard. no registren més que *barbamec* «barbilampiñó» (i no sembla que en cap forma figuri en obres lexicogràfiques anteriors).⁴ I això és efectivament el que es troba en els escr. Renaix.: «quasi bé *barbamec*, tenia no obstant

groixudes celles», NOLLER (*L'escanyapobres*, 1884, 143); «no venia de passeig --- que no portés seguidors al ròssec; sofocada per ses amoretes, sorpresa per ses mirades, aquelles mirades dels *barba-mecs*, descaradotes i atrevides sempre, les galtes se li enrogien ---», PONS MASS. (*Auca de la Pepa*, § 1, p. 1); tort. *cara de mec* (*BDC* III, 102). No tan propi del cat. central, però no desusat, i generalment entès, és dir-ho com a adjectiu femení de la barba: «--- el cap del pastor li venia tres o quatre palms pel devall d'ella, y podia fer-ne un examen implacable; y ara sí que'l veyia tal y com era, sense les teranyines ilusòries; ben cert que sa barba *meca*, sos curts y fins cabells castanys, sens una espurna blanca, y sa agilitat de persona magrantina, desconcertaven al primer cop d'ull, però ben mirat y remirat, els anys li ressortien com una taca al sol», VCatalà (*Solitud*, § 14, p. 273).

En el P. Val. sembla tenir gran extensió una acc. més pejorativa: «*mèc*: babau, idiota», usat com a insult o despectiu, EnrValor (c. 1950), es refereix almenys a Castalla; *AlcM* ho situa a Gandia, i si bé no tenim gaire seguretat que amb la indicació «València» es refereixi a la capital o a l'Horta, és probable que amb algun sentit semblant (propí per aplicar com a malnom) s'estengui molt més al Nord, car al capdamunt del Maestrat, en el poble de Cincortres hi ha un carreró miserable que en diuen el carrer de *Jan-Mec* (*žanmèk* o *žamèk*, 1961). A Barcelona mateix l'he sentit algun cop, amb un sentit despectiu indefinible (1930).

A Menorca és també molt depreciatiu, si bé no sabem si té gaire més aplicació que als casucs miseriosos: «ses nostres coves habitades --- en elles, la mare naturala, és a dir la Providència, donà auberc an els fiis de la Pobrea, an els que 'ls hi mancava tot, fins sa teulada d'una casa-*meca*, o es sostre de rama i càrrig d'una barraca», «a una casa *meca* dels encontorns d'Alahó, an es camí de Torrauba, hi vivia una família nombrosa i pobríssima», Camps Merc. (*Folk.* II, 105, 88; *BDC* xx, 88); *AlcM* ho explica com «casetta amb sostre de canyissada».

També és ben possible que un substrat semàntic semblant sigui la base de les denominacions d'ocells, on figura com a adjectiu modificatiu: deu ser com quan parlem d'una planta borda; els caçadors dels estanyes del Prat de Llobregat distingeixen el *sagár mèk* del *cegard* pròpiament dit (1932); Sallent registra el *pinsà mec* com una espècie de pinsà més ensalvatgit o més muntanyenc «Fringilla montifringilla» (*BDC* x, 88); en el Ross. se substantiva *mec* com a nom de la becada o becadell d'aiguamolls (Rolland, *Faune* II, 357; Riegler, *ARom.* VII, 2).

Ara bé és també en accs. pejoratives semblants que trobem el mot en parlars estrangers, d'entre els de lèxic més afí. Basc *meko* és «enclenque», biscaí: Azkue el registra a quatre pobles de l'O., substantivat per a «quebra, faillite» en dos del Sud de Biscaia i un del SO. de Guip., i *mekel* «dèbil» a Markina.

En oc. justament apareix parlant d'ocells, en dos testimonis trobadorescs de fi S. XII, rimant tots dos